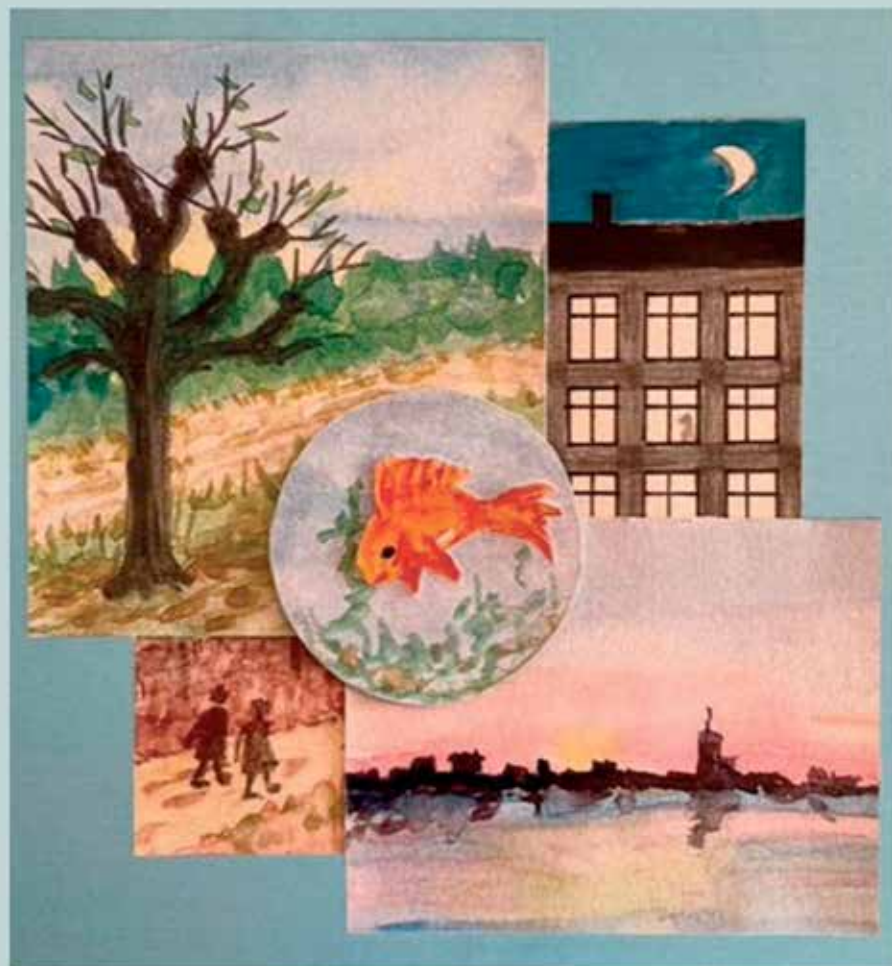

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

Taxi till Auschwitz

och nio andra noveller

av Gunilla Abrahamsson

ISBN: 978-91-986912-6-9

**© Gunilla Abrahamsson
Stockholm 2023**

nillabra@scenvind.se

Bild omslagets framsida: Maria Palmgren
Författarfoto omslagets baksida: Nina Broberg

Tryckt hos Exakta, Malmö

Utgiven av Ultima Esperanza Books, Stockholm 2023
www.ultimaesperanzabooks.se

Valfrihet	7
Rödluvan och vargen	19
Sommaren -75	35
Till Moskva!	42
Vid mangeln	52
Uffe sätter ner foten	62
Blinda fläcken	75
Korallien	99
Förberedelser för evigheten	112
Taxi till Auschwitz	126

VALFRIHET

L ägenheten är iskall när jag kommer hem från turnén.
Det passar bra till min sinnesstämning.

Jag går direkt till grammfonen och drar igång Stones på högsta volym.

Grannarna låter inte vänta på sig. Bang, bang, bang i elementen.

Ok, ok, ok! vrålar jag och drar avsiktligt nålen över spåren, när jag stänger av.

Sen gör jag som jag gjort så många gånger förr. Innan jag kände henne också.

Går och ställer mig i fönstret och tittar över gården in i hennes kök. In i mörkret.

Det är mitt i natten och hon finns inte längre.

Jag fick beskedet när vi var i Sandviken. Vi hade fyra spelningar kvar. Dom gick inte bra.

Jag är så fruktansvärt arg på henne.

Varför gjorde hon inte som hon hade sagt? Dumma jävla Lea.

Dumma älskade Lea.

Man kan säga att jag spionerade på henne.

Fast det var inte värre än att jag släckte ner i vardagsrummet och ställde mig vid fönstret så jag kunde kika in till henne på andra sidan gården.

Det såg så hemtrevligt ut. Hon hade inga gardiner i

köksfönstret, men hela fönsterbrädan var full av välmående röda pelargoner. Intill fönstret stod ett litet avlutat slagbord och till det hade hon tre udda pinnstolar, målade i glada färger, en röd, en gul, en grön. Allt såg genomtänkt och normalt ut, ombonat och trivsamt. Välstädat och välskött, till skillnad från hos mig, där allt var en enda röra. Det såg ut att vara en fullständigt normal människa som bodde där bakom pelargonerna.

Fast det var en sak som var lite konstig.

De flesta av oss är ju vanemänniskor, vad jag förstår, så även om det står tre stolar runt bordet så sätter vi oss ändå i regel alltid på samma stol. Vare sig vi äter, fikar, skriver på en uppsats eller bara sitter och hänger. Dag efter dag, år ut och år in. Är det inte så?

Jag gör det i alla fall. Men inte hon. Inte Lea. Hon satt aldrig på samma stol. Utan bytte hela tiden, ofta mitt under maten också. Och dom där bytena föregicks alltid av en märklig liten ritual. Så här. Hon tog tag i bordskanten och det såg ut som om hon mumlade nånting, en ganska lång harang, innan hon tog sats och sen liksom hävde sig över till nästa stol. Konstigt, eller hur? Men inte direkt alarmerande, bara lite udda.

Hon verkade leva ett ensamt liv. Fast ibland såg det ut som om hon satt och pratade med nån, men mig veterligt var det aldrig någon där. Idag reagerar man ju överhuvudtaget inte när folk sitter och pratar för sig själva. I början trodde man att dom bara var lite knäppa, men knäppgökarna blev snabbt fler och fler, så man vande sig. Och idag är det väl ingen som bryr sig, när dom babblar och gastar rakt ut i luften. En gång var det en som stod mitt i en full tunnelbanevagn i rusnings-tid och högljutt delade med sig av hela sin abort.

Men det här med Lea var alltså före allt vad mobiltele-

foner och handsfree hette. Långt före. Dialog har jag för mig att telefonen på modet hette, och den satt fast i väggen, punkt, slut. Den var gulligt bullig och i regel hade man en röd.

Det hade i alla fall jag.

Hur det nu var så lärde vi känna varandra, Lea och jag, och jag märkte inget som var konstigt då heller. Jag hade nog velat fråga om det där med stolarna förstås, men det kändes för påträngande och hon skulle kunna tolka det som att jag spionerade på henne. Och det gjorde jag ju.

I alla fall, en dag stötte vi helt enkelt ihop vid soptunnorna mellan husen. Som så ofta här i landet började vi direkt att fråga och prata om våra jobb. Innan vi ens hade sagt vad vi hette. Hon var förskolelärare, fast det hette dagisfröken då. Jag uppfattade henne direkt som en öppen och glad person. Och säkert jättebra med ungarna. Själv var jag väl också rätt öppen och glad, tror jag i alla fall, det var dom där åren när jag frilansade som basist i ett halvprofessionellt tjejbänd. Vi var väl sådär, bändet alltså, om ens det, men på den tiden kom man rätt långt med att bara vara öppen och glad. När det var knalt med gig och ont om pengar, det vill säga för det mesta, brukade jag vaka på Karolinska sjukhuset som låg i närheten. Det var inget man blev rik på, det heller, men jag hade i alla fall så jag klarade mig.

Vi stod och pratade ett bra tag där vid soptunnorna, och när vi skildes åt sa jag att jag hette Anita och att vi kanske kunde ses och ta en fika nån dag.

Hon nickade ivrigt och sa att hon hette Lea.

Jag kände mig omedelbart dragen till henne.

Och så kom det sig att vi började umgås så smått. Med så smått menar jag att det alltid var hos mig som vi träffades. Ja faktiskt, när jag tänker tillbaka, så var jag inte hemma hos henne en enda gång under den korta tid som vi kände varandra, innan det där förfärliga hände. Som jag nämnde var hon öppen och glad. Men mitt i det öppna och glada, så fanns det också något djupt hemlighetsfullt hos henne, som jag aldrig kom åt. Eller som jag inte ville komma åt, jag tror att det var just det där hemliga som drog mig till henne. Ja, jag var verkligen attraherad av henne, även om det inte hade nånting med sex att göra. Det tror jag i alla fall inte, jag bara njöt av hennes blotta existens och närvaro. Hon utstrålade ett märkligt lugn, ett alldeles sällsamt, behagligt lugn. Nästan lojt. Fast så här efteråt undrar jag om det inte i själva verket var en väl undertryckt panik. Att hon *bemödade sig om att verka extremt lugn för att inte oroa alla oss andra runt omkring*, fast vad vet jag. Hon var vacker också, på ett udda sätt, lite kantigt och osymmetriskt, androgynt kanske man kunde säga. Hon var alltid osminkad och nästan jämt klädd i jeans och en för stor utanpåskjorta och hennes hår... ett enda stort flammande flöde! Ansiktet och armarna var fulla av fräknar och under fräknarna var huden nästan genomskinlig, som alabaster. Om nu alabaster är genomskinlig. Strunt samma, hon påminde i alla fall ganska mycket om den där skådespelerskan ... Hilda, Tilda nånting nej, glöm det där, det är bara svammel, det låter för banalt. Och banalt är det sista hon var.

Hon påminde inte om någon alls, hon var bara sig själv.
Hon var Lea.

Det gör ousägligt ont att berätta det här.

När hon var hos mig brukade vi sitta bredvid varandra i

soffan. Jag såg alltid till att jag kunde visa henne nånting, några foton, en artikel eller nån bok eller vad som helst, bara jag fick vara henne nära. Henne nära? Det låter lite väl intimt. Nära henne menar jag. Så nära att jag kunde känna hennes doft. Om jag gav den doften ett namn skulle det bli ... "krispig höst". Men det där låter bara löjligt, för det var ju ingen parfym. Det var hon.

Jag ville höra henne andas, ville känna värmen från hennes utandningar och ibland, ofta, genomfors jag av lätta rysningar. Och det för att det var en sån njutning att bara vara nära henne, Lea.

Men den här speciella dagen som jag tänker på – eller kvällen – hade jag bjudit henne på middag, så vi satt i mitt kök. Hon var orolig för nånting, märkte jag direkt, för hon satt och såg sig om hela tiden. Först tänkte jag att det var för att hon letade efter en annan stol att sätta sig på – jag hade bara två köksstolar – men det var det inte.

För rätt som det är, så säger hon, rakt ut bara, utan att jag ens har ställt någon fråga:

Nej, här skulle det inte gå!

Jag undrar förstås vad det är som inte går.

Fast jag ställer frågan lite motvilligt, som om jag egentligen inte vill höra fortsättningen.

Nej, här kan du inte göra det! säger hon och ser sig om en gång till.

Ditt kök är alldeles för stort för det.

För stort för vadå? frågar jag.

För att ta livet av sig i förstås!

Och det säger hon som om det var den naturligaste sak i världen.

Som nåt man gjorde var och varannan dag.

Med gas alltså, lägger hon till, lika sakligt. Men mitt kök är helt perfekt!

Jag frågade om hon ville ha kaffe och det ville hon.

Så vi fikade och det var som om det där aldrig hade sagts.

Sen reste hon sig för att gå hem till sig, men jag började pladdra på för att hindra henne.

Hon fick absolut inte gå nu! Jag tänkte inte släppa iväg henne!

Dessutom hade det ösregnat hela kvällen och gjorde det fortfarande.

Så jag vädjade till henne att hon skulle vänta lite.

Nä, det går inte, sa hon och gick ut i tamburen och drog på sig stövlarna.

Vi har ett krismöte tidigt i morron bitti, det är en unge vi inte klarar av.

Så hon och lade handen på dörrhandtaget. Men sen blev hon ändå stående kvar och tittade forskande på mig. Jag märkte att det var nåt hon ville ut med, så jag försökte hjälpa henne på traven.

Jag ser att det är nåt, Lea, säg vad det är!

Nä, det är ingenting, sa hon. Tack för maten, det var jättegott! Hej då!

Och borta var hon. Jag stod som paralyserad och glodde på den stängda dörren. När jag borde springa efter henne.

Men det behövdes inte, för det kom en försynt ringsignal och så stod hon i dörren igen.

Jo, du, förresten, sa hon, det var faktiskt en grej som jag tänkte fråga om.

Visst, fråga på bara!

Men då ångrade hon sig och sa igen att det var ingenting och att hon kände sig löjlig.

Så suckade hon tungt och tog ett djupt andetag.
Och på utandningen sa hon att hon behövde ett nytt kylskåp.

Jag började gapskratta.

Här hade jag trott att hon skulle gå hem och ta livet av sig och så handlade hela dramatiken om ett gammalt kylskåp.

Vilken lättnad.

Så jag sa lite lagom nonchalant att då var det väl bara att köpa ett då.

Hon tittade klenstroget på mig och sa:

Det är inte så bara som du tror.

Nehej, vad är det då?

Hon svarade inte.

Jag frågade om hon behövde låna pengar.

Hon skakade på huvudet.

Jag frågade om hon ville att jag skulle gå med henne.

Inget svar.

Vill du det? Att jag ska gå med dig? När du köper kylskåpet, tjtade jag på.

Hon svarade fortfarande inte utan stod och stirrade ner i golvet.

Det verkade som om hon skämdes.

Då tog jag helt enkelt kommandot och sa:

Vet du vad, nu bestämmer vi – nej, nu bestämmer jag – att på lördag går vi till Vitvaruhuset, du och jag, och köper ett nytt kylskåp åt dig. Och efteråt går vi till Café Valand och fikar. Vad säger du om det?

Då sprack hon ut i ett brett leende. Hon såg så glad ut, att jag inte kunde låta bli att krama henne. Då såg jag att hon hade tårar i ögonen och fick en impuls att kyssa henne också. Fast det vågade jag inte utan tryckte tillbaka den, impulsen.

Men det där kan ha varit en dröm.
I alla fall så skildes vi åt i nån sorts eufori.
Lea hade till och med fått rosor på sin alabasterhud.
Och jag tänkte:
Med henne är det poesi att gå och köpa kylskåp!

Sen visade det sig att det faktiskt skulle bli två. Kylskåp alltså.

För innan lördagen kom gav också mitt gamla tröskverk plötsligt upp andan. Det var väl i och för sig väntat, det var uråldrigt redan när jag övertog det efter den förra lägenhetsinnehavaren. Kompressorn lät som en trött respirator. Ändå var det här ett märkligt sammanträffande, tyckte jag nog. Men bra, för på det här viset behövde Lea inte ha några som helst skuld känslor för att jag uppoffrade mig.

Inte för att jag tror att hon kände så, men om.

Det blev lördag, och vi hade gjort upp om att träffas klockan ett utanför porten till gathuset. Men jag var vid det här laget så vansinnigt nyfiken på hur hon hade det därhemma bakom pelargonerna, så jag ringde på i stället.

Men det hade jag inget för.

När hon öppnade dörren, stod hon redan färdigklädd i jacka, halsduk och mössa och klev direkt ut i farstun och låste dörren. Våldigt beslutsamt för att vara Lea, men det sa jag förstås inte.

Och så tog vi tunnelbanan till Rådmansgatan och gick in på Vitvaruhuset.

Jag hade tagit mina mått och sett över finanserna och visste ungefär vad det var jag var ute efter, så mitt köp var

avklarat på mindre än en kvart. Jag slog mig ner på en bänk vid fönstret, där det låg några gamla veckotidningar som jag bläddrade i medan jag väntade på att Lea skulle bli klar. I Hemmets Journal skulle Lill-Babs gifta om sig och var lyckligare än nånsin och mellan raderna i Allers anade man sig till att Lennart Hyland hade problem med spriten, fast det visste redan hela svenska folket. Och mitt bland alla kylskåp och frysar och tvättmaskiner såg jag Lea gå och vändas, förföljd av en påstridig försäljare. Hon såg alltmer villrådig ut medan jag blev alltmer kaffesugen, så till slut gick jag fram och sa att jag skulle gå i förväg till caféet.

Det ligger bara runt hörnet, sa jag.

Då fick Lea panik.

Nej! skrek hon, jag följer med! Vi skiter i det här, jag kan i alla fall inte bestämma mig. Kom, vi går!

Så vi gick, men när vi kom fram till fiket, ville hon inte gå in.

Hon var för trött, sa hon, hon ville hem och sova i stället.

Men du, sa jag, som faktiskt var nära att tappa tålamodet, då har jag ett förslag. Vet du vad? JAG fixar ett kylskåp åt dig nästa vecka.

Allt stannade av. Lea bara gapade och glodde misstroget på mig.

VA ...? VILL du verkligen det?

Hon sa det som om hon för sitt liv inte kunde fatta hur någon i hela världen frivilligt kunde ta på sig en så motbjudande uppgift.

Niemas problemas, sa jag lite lagom lättvindigt och sträckte fram handen. Om jag får lappen bara!

Lappen, vilken lapp? frågade hon.

Lappen med måtten såklart!

Men nån sån hade hon inte. Och då visste jag inte, om jag skulle skratta eller gråta.

Eller bli förbannad.

Men jag lyckades behålla lugnet och sa att jag skulle titta in hos henne på kvällen och ta måtten.

Nej, nej, nej, det gick inte!

Hon kunde absolut inte släppa in nån innan hon hade städat. Det såg förfärligt ut, påstod hon och hon skulle skämmas ihjäl. Det där trodde jag på så mycket jag ville men sa bara ok, ta måtten du då och kom upp med dom till mig ikväll. Jag kan laga till nåt enkelt åt oss också.

Då grabbade hon tag i min arm och såg intensivt på mig med sina grönskimrande ögon och sa att hon beundrade mig.

Beundrar? frågade jag. Varför då?

För att du är så fantastiskt bra på att fatta beslut, sa hon.

Om hon bara vetat hur många idiotiska beslut jag hade fattat i mina dar.

Till exempel när jag gick och köpte den där elbasen.

Hon kom prick halv åtta och hade en liten pelargon med sig.

Men inga mått.

Jag lät det passera utan kommentar.

Vi åt spaghetti carbonara och sen blev det soffan. Den här gången doftade hon inte "krispig höst" utan mera "halvtaskigt rödvin". Vi hade delat på en flaska Parador till carbonaran. Lea var uppe i varv och rosorna glödde på alabasterhuden. Medan vi åt hade hon engagerat och in i minsta detalj delgivit mig planerna på sitt förestående självmord – hur hon skulle bädda rent i sängen och släpa ut den i köket och ställa den intill spisen, så hon hade nära

till gaskranen och sen skulle hon tejpa igen alla springor och till sist skulle hon lägga sig med sin gamla nalle i famnen och vrida på. Suck. Jaha, då behövde hon ju inget nytt kylskåp. Fast det sa jag förstås inte. Sen blev jag arg men visade ingenting av det heller och till slut lät jag henne bara hållas. Tänkte att tja, det är väl så här hon är. Och för övrigt visste jag ju, eller det hette så i alla fall, att den som hela tiden pratar om självmord sällan eller aldrig sätter planerna i verket. Men till slut hade jag ändå fått nog och avbröt henne mitt i svadan och sa:

Nu går vi ner till dig och tar måtten!

Hon tystnade, tittade skeptiskt på mig och sa:

Du tror inte på det här?

Nej, det gör jag inte. Jag tror att du är här för att leva, sa jag och gick ut i köket och satte på kaffe.

När jag kommer tillbaka har hon letat upp min gamla skolatlas i bokhyllan och sitter med den i knät. Hon har Sydamerika uppslaget.

Jag har en plan B också, säger hon. Vill du höra?

Absolut, säger jag och smyger mig tätt intill henne i soffan.

Och nu tycker jag nog att hon doftar "krispig höst" igen.

Med växande iver börjar hon berätta om en lång resa hon vill göra. Hon har tänkt på den och drömt om den länge men har aldrig kunnat bestämma sig. För då måste hon först av allt sälja lägenheten. Om hon sen ska kunna åka jorden runt för pengarna. Det finns så många platser i världen hon vill uppleva, säger hon, Brasiliens regnskogar, bergstoppar i Anderna, Påskön med sina gåtfulla statyer, glaciärer på Island och öknar med fantastiska nätter under

stjärnhimlen, det finns folkslag hon är nyfiken på, Hadza-folket i Tanzania till exempel, ett av världens äldsta jägar-folk, hon vill lära sig främmande språk också och kanske dyka, rida och köra motorcykel. Vet du vad Enduro är? frågar hon till slut med glödande kinder.

Ja, säger jag, livsfarligt! Det låter du bli!

Då skrattar hon bara, och jag blir glad när jag hör henne skratta. Men rädd också. Fast jag vet inte riktigt varför.

Och vet du vad, säger hon, när jag kommer tillbaka hem igen och har varit med om allt det där, så är det inte alls säkert att jag vill dö längre. Det är i alla fall vad jag tror, vad tror du?

Jag borde förstås ha sagt att det trodde jag också, men jag sa att jag inte visste.

Men jag vet, sa Lea. Jag vet att det här är mitt bästa beslut någonsin.

*

Och det var också vad hon hade sagt till sina vänner fick jag höra sen på begravningen. Hon hade ringt runt till alla – det var nu inte så många – samma dag som det hände. Samma dag som hon hade gjort det – och hon hade gjort det helt enligt planerna, köket, sängen, nallen, gasen, om jag förstod det rätt. Hon hade varit på ett strålände humör. Ingen hade anat oråd. Men mig hade hon inte fått tag på, eftersom jag var på turné. Det blev för övrigt min sista turné med bandet.

Efter minnesstunden gick vi hem till Leas lägenhet – det var första gången jag var där, och sista – och så delade vi upp pelargonerna mellan oss. De var torra, eftersom de inte hade fått vatten på flera veckor.

Men pelargonen är en tålig blomma.

RÖDLUVAN OCH VARGEN

Rummet är ofantligt stort.
Ändå luktar det instängt och kvavt med en sorts syrlig biton.

Det gjorde det inte när vi kom.

Jag sätter mig upp i sängen. Och blir bländad av leendet från hans nya vita tänder.

Jag bestämmer mig för att det här rör inte mig.

Det här får hon, den andra, ta hand om.

Han hade sagt att han ville följa med. Jag hade svarat att han inte fick.

Slut är slut, var det så svårt att fatta?

Det är orättvist, sa han, Bärbel är ju min vän också.

Jag vet, sa jag, men du får inte i alla fall.

Men han tjatade på: för Ralfs skull, du vet ju hur mycket han betyder för mig, och hur mycket jag betyder för honom och så vidare och så vidare.

Det spelar ingen roll, sa jag, som visste hur det skulle bli.

Särskilt när vi åkte nånstans, där ölen var billig.

En liten paus uppstod i telefonen, innan han sa att han stod på antabus. Något som borde ha gjort mig glad, men istället blev jag irriterad. Jaha, nu passade det.

Ändå fick det mig att börja vackla. Jag tyckte ju fortfarande om honom. För det gjorde jag väl? Jo, absolut, nånstans tyckte jag om honom, även om jag inte längre visste riktigt var och varför. Vi hade ju haft så roligt också. Ofta i alla fall. Det var nog därför, att vi hade haft så roligt, som jag fortfarande tyckte om honom. Till och med när han var lite full. Och om jag då var på ungefär samma våglängd, för jag var minsann inte den som spottade i glaset, jag heller, ja, då hände det att jag tänkte, att det här är den bästa lekkamrat jag nånsin har haft.

*

Men den här gången vet hon direkt att det inte är någon lek.

Han sitter där borta i sin mörka grotta och ler, ler, ler.

Med sina nya vita tänder.

Och sina stora starka händer knäppta i knät.

Rakryggad och blickstill, mitt i den vräkiga soffan.

Han ser mycket nöjd ut.

Triumferande rentav.

Fullt påklädd i kostym och sidenslips och med välputsade skor på fötterna.

Tunga gardiner är fördragna för fönstren.

Det är omöjligt att avgöra om det är natt eller dag.

Så det är där du är, säger hon.

Han svarar med ett ännu bredare och vitare leende.

Hon kommer att tänka på Joaquin Phoenix i Joker.

Strategi, tänker hon, nu gäller det att hitta en strategi.

När öppnar frukostserveringen?

*

Det var ungefär vid sejdeltvå och en halv som hans leenden började se annorlunda ut. Hårdare. Smalare. Ögonen också. Och när han gick och hämtade tean visste jag att det var

hög tid att avsluta kalaset. Innan han blev sentimental och började lipa och hulka ur sig den gamla visan om att han hade förstört sina barns liv. För då skulle det tröstas och klappas och gullas och sen var det inte långt till elakheterna och hånet. Men slagit mig hade han aldrig gjort. Fast en gång var det nära att han ströp mig, när han tog tag om min hals mellan sina stora händer för att kyssa mig. Fast han bedyrade att det var för att han älskade mig så mycket och så innerligt och att han tyvärr råkade vara lite för stark.

Jag förlät honom. Han var verkligen vansinnigt stark. Han hade kunnat uppträda på cirkus.

Men den här gången stod jag på mig, nej, han fick inte följa med. Men jag lovade förstås att hälsa så gott. Sköt om dig nu, sa jag, tryckte bort samtalet och satte telefonen på ljudlöst.

Jaså minsann, antabus. Så hade han tagit förnuftet till fånga till slut och fattat att det inte gick på annat sätt. Var det dumt kanske att jag avvisat honom? Jag borde väl ha uppmuntrat honom istället? Bravo. Heja heja. Vad klok du är. Usch, vad svårt, jag ångrade mig redan.

Därför blev jag glad när jag såg honom i mittgången. Han spanade in mig med det där charmörleendet, som faktiskt *var* väldigt charmigt, och kom emot mig med spänstiga steg.

Jag satt redan på min plats, 7C. Planet var fullt, men just på 7B var det ingen som satt, besynnerligt nog. Men kring honom var det alltid nånting som var besynnerligt. Och allra besynnerligast var att det samtidigt verkade så självklart. Det var som om han var i ständig maskopi med nån sorts överjordiskt polargång som fixade till practical jokes åt honom i vått och torrt.

Så därför kunde jag inte hålla tillbaka ett litet skratt, när jag fick syn på honom.

Då skrattade han också och sa:

Är det ledigt här?

Javisst!

Jag var direkt med på noterna, reste mig och steg åt sidan för att släppa in honom.

Han satte sig, sträckte fram handen och sa: William Shakespeare.

Anne Boleyn, sa jag och tänkte att det här kunde nog bli kul.

Trots att syftet med resan var så sorgligt.

Vårn gemensamma väninna Bärbel Schulhof i Berlin var svårt sjuk i cancer – kräfta, som man fortfarande säger i Tyskland – och det här skulle sannolikt bli sista mötet. Det var i alla fall vad Ralf hade sagt till mig i telefon. Och lagt till att vi fick skynda oss, för han trodde inte att Bärbel skulle överleva sommaren.

Jag kommer direkt! sa jag. Men William då, sa Ralf, William ska väl följa med? Jag ljög snabbt ihop nånting men kom inte ihåg vad. Däremot kom jag ihåg att jag tänkte att det nog var dags att börja skriva ner lögnerna nu. Halvlögnerna också inklusive undanflykterna och alla andra halvkvädna visor.

Kort sagt till vem och till vilka jag hade sagt vad.

I alla fall hade jag *inte* sagt till Bärbel och Ralf att det var slut mellan mig och William.

*

Hon som ser det där, *den där* som sitter och flinar elakt där borta i soffan, hon tänker att det här händer inte. Sânt

här händer på bio och i böcker men inte i hennes liv. Men ändå. Hon ser ju vad hon ser, även om det inte händer. Det är en dröm. Såvida inte ... det hör till leken! Ja, så är det förstås. Han leker, han vill att vi ska leka! Mamma, pappa, barn, hela havet stormar, såklart man ställer upp! Så hon säger:

Good morning, mister Shakespeare! How are you today?

Very well, thank you, svarar han med sin mest förföriska smörsångarstämma.

Today I think I'm gonna kill Mrs. Boleyn.

Då känner hon att hon är vansinnigt kissnödig, famlar efter mobilen och lyckas få den med sig in på toaletten.

*

Schulhofs verkade komma ur kretsar, där man vanligtvis inte skiljer sig. Åtminstone var det intrycket vi hade fått den där gången, den där kvällen, när vi lärde känna varandra – gamla stan i Riga, slutet på maj, året minns jag inte längre – på varsin restaurant, på varsin trottoar i den trånga gränden. Plötsligt hade ett gladlynt par höjt sina glas mot oss och ropat "Heja Schwverige!"

De verkade pratsugna, men det var omöjligt att göra sig hörd genom sorlet i gränden, så vi bjöd över dem till vårt bord. De presenterade sig som Bärbel und Ralf Schulhof aus Berlin och såg ut som det stabila par de antagligen också var. Nu reste de runt i Baltikum under en vecka, och just ikväll firade de sin fyrtionde bröllopsdag.

Så vi lyfte våra glas och hurrade och skålade.

And how long have you two been married? frågade Ralf, vänd till William, men när det var jag som svarade att vi inte var gifta men ett par sen några år tillbaka, ja, då var det som om lätta slöjor drog över Ralfs och Bärbels ansikten, de såg

lätt besvikna ut och samtalet gick lite trögt en stund. Men sen tog det fart igen, nu på nån sorts tysksvensk rotväliska. Schulhofs, som semestrat mycket i Sverige, var sugna på att öva lite på sin svenska, och svenskar i sin tur brukar sällan försitta ett tillfälle att larva sig på tyska. Varför William slog ut med armarna mot den förföriskt lilatonade majhimlen och utropade "Es ist Unser in der Luft"! Schulhofs såg oförstående ut, så jag ingrep snabbt och frågade vad de arbetade med. Bärbel och Ralf svarade lite undvikande att de inte arbetade längre, förutom i sin "Garten". William, som nu var inne på tredje ölen, sa att han var amatörkirurg, men att den senaste operationen tyvärr hade misslyckats. Schulhofs såg än mer konfunderade ut och jag bestämde att nu var det dags att dra streck.

"Don't listen to him", sa jag, "we are also retarded."

Jag fattade inte varför alla skrattade åt mig, inklusive bordet bredvid. Men sen, aj då, visst, retired hette det ju! Och med den lilla fadäsen tog kvällen i stället ny fart, skrattsalvorna fortsatte att eka i gränden, mera öl beställdes och vår vänskap var besegrad.

Och faktum var att William klarade både sejdeltre och fyra. Hela kvällen avlöpte väl, och tillbaka på hotellet hade han bara slocknat. Inga som helst problem.

Kanske var han inte alkoholist när allt kom omkring?

*

Men det var då det. Nu är de i Berlin, på Hotel am Lindenbaum i rum 317, där hon just har låst in sig i badrummet, eftersom det sitter en galning i soffan därute. Och än har hon inte kommit på nån strategi. Hon hasar sig fram till toaletten utan att tända ljuset. På grund av sömnsvärigheter försöker hon undvika att rubba melatoninbalansen, även om

den inte är aktuell längre, eftersom hon ändå inte kommer att kunna somna om. Medan hon kissar måste hon hitta en strategi!

*

Just när jag ska sätta mig ner på toaletten, råkar jag sparka till nånting på golvet som trillar omkull. Jag bryr mig inte om vad det är, känner bara hur utesägligt skönt det är att sjunka ner på toaletteringen och få öppna flödet. Det är som om jag har hållit mig hela dagen och halva natten. Rena rama Niagarafallet!

Under eftermiddagen hade vi varit hemma hos Bärbel och Ralf, som nyligen flyttat in på ett seniorboende i Prenzlauer Berg, ganska trevligt, om det inte varit för den där typiska tyska trasan som hängde för fönstren. Och som gjorde att man inte kunde se in utifrån. Och knappast ut inifrån heller. "Luft" kallades den visst, konstigt nog, eftersom den bara gjorde det svårare att andas.

Ralf blev väldigt röd över att se oss. Han fick tårar i ögonen och rösten ville inte riktigt bära. Men jag blev lite brydd över att han inte verkade det minsta överraskad över att William trots allt var med. Var det där metafysiska polargänget som hade varit framme igen?

Bärbel sover, sa Ralf, jag tycker vi dricker kaffe så länge.

Det var rörande att se hur omsorgsfullt han hade dukat upp i finrummet.

Med en vackert broderad duk, med tunt, skört porslin, röda rosor, en smarrig tårta och champagneflöjter i kristall.

Och mitt på bordet tronade en flaska Rotkäppchen. Lilla Rödluvan.

*

”Ach, wie schön!”

Sa hon och gjorde en svepande rörelse med handen över bordet.

Samtidigt som hjärtat slog antabus, antabus, antabus. Hon sökte Williams blick, men den lät sig inte fångas.

Korken sköt i luften och glaset fylldes på.

”Zum Wohl!” sa Ralf.

*

Men det fanns ingen anledning till oro. William skötte sig föredömligt. Han läppjade bara på glaset och knappt det. Jag slappnade av. Det var skönt, vi hade trevligt. Ralf var förvånansvärt öppen om Bärbels sjukdom, för att inte tala om sin kärlek till henne. Han var en mycket lycklig man, sa han. Det var tungt nu, men framförallt kände han tacksamhet och glädje över alla år de fått tillsammans. Tillit och respekt hade varit deras ledord, sa han, och jag blev avundsjuk. Det var vackert och rörande och omöjligt att hålla tillbaka tårarna. Men vi skrattade också, särskilt åt det där i Riga förstås, när jag hade presenterat William och mig som efterblivna. Det var en slitstark historia, alltid gångbar.

Men efter någon timme kände jag att det var läge att dra sig tillbaka och lämna herrarna på tu man hand. Båda var jazzintresserade, vilket jag inte var och nu började det bli lite för mycket Stan Getz och grabbarna och deras olika sound hit och dit. Så jag smög in och satte mig hos Bärbel, som fortfarande sov.

Hon hade blivit tunn, blek och genomskinlig. På huvudet hade det börjat växa ut lite babyhår. Det var något rofyllt över henne, förvånande nog. ”Märkt av sina plågor” brukade det ju heta, när det handlade om cancer, men av det såg jag ingenting. Jag såg bara frid och strök henne var-

samt över kinden. Då vaknade hon till och tittade frågande på mig. "Ach, du bist es", sa hon med knappt hörbar röst, men jag tror inte att hon kände igen mig. Inifrån vardagsrummet hörde jag Ralf och William skratta. Märkligt att det ändå kunde kännas så harmoniskt och normalt, också i dödens närhet.

Bärbel låg med slutna ögon men det kom små bekräftande ljud från henne, när jag försökte hålla igång lite småprat. Då och då klappade jag henne försiktigt på handen och snart somnade hon igen. Solen lyckades ta sig in i rummet trots "Luften" och på väggarna satt det foton på barn och barnbarn och teckningar, som barnbarnen hade gjort.

Det här var en riktig familj, tänkte jag, något jag själv aldrig hade lyckats få till.

Efter nån timme eller så inne hos Bärbel, återvände jag till jazzgossarna i vardagsrummet, där det tydligt framgick hur vansinnigt bra de trivdes i varandras sällskap.

Jag skämdes över att jag hade sagt nej till William.

Men så såg jag att Rotkäppchen var tömd.

Ändå blev jag inte särskilt orolig. William verkade visserligen väldigt glad, men varför skulle han inte få vara det? Han såg ut att vara helt nykter. Ralf däremot var rejält uppskruvad och hade rödlila fläckar på kinderna. Ingen av herrarna noterade ens att jag var tillbaka. Herregud, vad roligt dom hade! Jag blev avundsjuk. För att inte säga svartsjuk.

Och samtidigt arg på mig själv. Varför var jag så förbanat snål och kontrollerande?

Vi var ju inte ens ihop längre!

Så ringde det på porttelefonen och nån sorts sjukvårdsteam kom, som skulle sköta om Bärbel. William hade inte ens hunnit hälsa på henne, så vi bestämde att vi skulle

komma tillbaka en stund nästa dag. Vårt flyg gick först på kvällen.

Ralf såg ledsen ut när vi gick.

Vi stod ute på Schönhauser Allee och var hungriga. Jag ville äta vegetariskt men William skulle prompt ha wienerschnitzel, så det blev lite tjafs ett tag, men vi lyckades kompromissa oss fram till fisk och på nätet hittade vi ett ställe i närheten som verkade bra. På vägen dit gick vi förbi en reklampelare med en affisch om en Barenboimkonsert samma kväll. Klassisk musik var mera i min smak och William var musikalisk allätare, så det här var lockande. Säkert utsålt men värt ett försök, så vi kastade oss ner i tunnelbanan på Senefelderplatz och åkte direkt till konserthuset på Gendarmenmarkt. Ausverkauft! basunerade surtanten i kassan belåtet.

Men vi kommer från Sverige, vädjade jag på medvetet knagglig tyska. Det är det många som gör, svarade hon oberört. Då sa William "Do you know that you look exactly like Astrid Lindgren?"

Tanten snörpte på munnen och skakade på huvudet. Men hon såg ändå lite road ut, knappade på datorn och vips, så stod vi där med två biljetter!

"Of course I mean when Astrid was very young", sa William och blinkade till henne när vi gick. Surtanten skrattade. Charmören hade gjort sitt. Det hade fungerat den här gången också.

Biljetterna kostade 120 euro styck, så någon bättre fisk-restaurant fanns det inte längre budget för. Istället gick vi gick till ett gatukök och köpte varsin currywurst. Inte särskilt gott men som bukfylla fick det duga.

Den enda fylla jag tillåter mig numera, sa William.

Jag gjorde nån sorts grimas, tror jag, fast den såg inte William.

Men vad säger du, fortsatte han, ska inte vi skölja ner det här med varsin öl ändå?

Jag svarade inte men såg säkert sur ut.

Varsin *liten* öl, sa William.

Du gör naturligtvis som du vill, sa jag och köpte en "Wasser mit Sprudel".

Då gjorde William det också.

Trots att det hade gnisslat till lite mellan oss ett tag, blev det en fantastisk kväll. På programmet stod två verk av Beethoven, och Daniel Barenboim var förstås makalös, både på pulten och vid pianot. Före paus dirigerade han Ödessymfonin, och efter paus var han – hur det nu var möjligt – både solist och dirigent i Beethovens första pianokonsert. Efteråt var vi uppspelta och lyckliga, snudd på euforiska. Så nära både livet och döden som vi hade varit den här dagen, kände vi oss nästan som nyförälskade, och när vi kom tillbaka till hotellet gick det som det gick.

Efteråt slocknade vi direkt.

Men när jag vaknar mitt i natten är det något som inte stämmer.

Bredvid mig är sängen tom.

Varför blir jag rädd, när han förstås bara är på toaletten?

Dit måste jag också och det är bråttom nu.

Jag sätter mig upp.

Rummet är mörkt som graven.

Sånär som på ett bländande vitt leende från långt därborta, från varglyan.

*

Hjärtat går igång med sitt antabus, antabus, antabus, medan hon räddar sig och mobilen in på toaletten. *Är hon verkligen så rädd som det låter?* Ja, det är hon. *Men varför? Han kanske bara vill leka igen?* Nej, det vill han inte. *Hur kan hon veta det då?* Därför att hon redan tycker sig känna hans stora starka händer runt sin hals. Och det där hon just sparkade omkull, det vet hon också vad det är. Det behöver hon inte ens tända ljuset för. Men gör det ändå, eftersom hon vill räkna flaskorna. Och titta ja, där står dom allihop! Vad fint, han har ställt dom så prydligt bredvid varandra i en gullig liten halvcirkel under tvättstället.

Alla utom den hon råkade sparka omkull. Tack och lov gick den inte sönder, så hon slipper få glasskärvor i fötterna, ibland har man tur. Hon rättar in den lilla flaskan i ledet och börjar räkna – två flaskor sekt, två flaskor vitt, två flaskor rött, två flaskor whisky, två flaskor Jägermeister, två burkar Heineken samt två flaskor mineralvatten.

Hela minibaren tömd och urdrucken! Det var duktigt gjort.

Det första hon gör är att kontrollera att dörren är låst.

Sen släcker hon ljuset igen och sjunker tillbaka ner på toaletten.

Sitter bara där och glor rakt ut i mörkret. Hur länge vet hon inte, för hon är hjärndöd. Men sakta börjar händerna treva efter mobilen.

Var är du, mobiljävvel?

Här! säger mobilen och lyser till nere på golvet. Ett rött smalt streck syns uppe i högra hörnet. Tio procent kvar. Det kommer inte att räcka tills frukosten öppnar. När det nu var.

Det har kommit ett sms också, omöjligt att läsa, bokstä-

ver huller om buller, men det ser ut att föreställa engelska. Sista ordet är Spekeasheare.

Shakespeare?

Vadå? Vill han fortfarande leka?

Vad var det nu han hade sagt?

"Today I'm gonna kill Mrs. Boleyn"?

Nej, så var det inte, så här var det: "Today *I think* I'm gonna kill Mrs. Boleyn".

Så kanske har hon en chans ändå, Mrs. Boleyn. Om hon är tillräckligt smart.

Men det är hon inte. Mr Shakespeare är smart men inte Mrs Boleyn. Och det här med antabus förstår hon sig inte på.

Fast ändå fattar hon att det inte borde gå att dricka så där mycket sprit utan att vara så gott som död. Eller åtminstone jättesjuk, är det inte det det går ut på, hela antabusgrejen?

Såklart har han ljugit, hur dum får man vara?

Men ... det där med leken ... den kanske ändå kan rädda henne?

Kanske det, men hon har ingen lust att leka. Hon orkar inte.

Så hon bara sitter kvar där i mörkret och glor. Trött och tom men fortfarande rädd.

Då dyker det upp en gammal tv-serie i skallen. Den handlade om en familj som hade hyrt in en robot som hembiträde och med det lyckades styra upp hela sin kaotiska tillvaro. Om hon skulle låtsas att vara en robot? Bara för sig själv alltså. Då skulle hon inte behöva tänka. Bara göra. Leverera. Eller en diktator. Bara ge order: gör si, gör så, sitt ner, stå upp! Eller... så kunde hon göra som barn gör när dom leker... tänka i imperfekt, fast det hette visst nåt annat

nu, pre ... nånting, det där i förgången tid ... *och då kom barnen hem från skolan ... och då sa mamman ... att pappan sovde ...* ja, kanske det ...? Det var värt ett försök i alla fall.

För då hade allt redan hänt, allt var över och allt hade gått bra, eller?

Och hon skulle inte ens behöva titta på honom, han som satt därute i grottan och var otäck, utan hon behövde bara vara en mamma som gjorde jobbet. Som tog itu med sina sysslor och gjorde det hon skulle.

Det hon måste.

Att försöka ta sig därifrån med livet i behåll.

Härifrån.

Sagt och gjort.

Tänkte mamman, låste upp och gick ut från badrummet.

Därute hade Mr Shakespeare somnat. Han snarkade ljudligt, medan mamman gick till fönstret och drog ifrån de mörka tunga gardinerna och släppte in gryningsljuset. Sedan tänkte mamman att i väntan på frukosten kunde hon bjuda Mrs Boleyn på *a nice cup of*...

Då hör hon honom skratta hånfullt bakom ryggen och hon fryser till is.

*

Det är då, först då, som det slår henne – nej, inte henne och inte mamman utan *mig* – att jag är naken. Under min tunna, silkiga, lilla löjligen hopvikbara resemorgonrock är jag helt naken, medan han där i hålan är fullt påklädd från topp till tå. Han har till och med skorna på sig.

Det är bara att strypa och gå.

Det är fortfarande natt, och hotellet är inte bemannat nattetid. Gatorna ligger mörka och tomma. Jag har inte en chans men han har många.

Då hör jag mig säga *Good morning, Mr. Shakespeare, how about a nice cup of tea?*

Till svar får jag ett utdraget ylande, följt av en lång serie hulkanden.

Då förstår jag att det inte är Mr. Shakespeare som hån-skrattar.

Utan William som gråter.

Och med det vet jag att jag inte behöver vara rädd längre.

Från och med nu är det annat som gäller. Trösta, dalta, gulla. Gulla, dalta, trösta.

Tjatigt men nödvändigt.

Eller ... är det det, nödvändigt?

Jag slår upp fönstret och drar in morgonluften i lungorna. Tornklockan på kyrkan i parken mittemot visar på kvart i sex. Jag är vrålhungrig. När var det frukost nu igen?

William gråter fortfarande. Vattnet kokar upp, jag slår upp det i två pappmuggar och stoppar ner tepåsarna. Jag hittar laddaren och får igång telefonen. William bryr sig inte om teet, han lägger sig ner med huvudet i mitt knä och hulkandet tilltar. Han har förstört sina barns liv, snyftar han. Det tror jag inte, säger jag, det är värre med ditt eget.

Ursäkta, säger jag sen, kan du flytta lite på dig, jag behöver snygga upp här.

Jag tar med mig papperskorgen och går in badrummet och samlar ihop alla flaskorna.

Sen går jag tillbaka och visar skörden för William.

Vem betalar det här? frågar jag.

Det gör jag, mumlar han. Fast ...

Och så sluddrar han fram nånting som låter som att han behöver låna pengar.

Just då säger det pling i mobilen.

Det är ett sms från Ralf.
Bärbel har dött under natten.

Det hugger till i magen. Eller om det är hjärtat. Men jag vill inte känna efter utan slänger på mig kläderna och resten av grejerna ner i ryggsäcken.

Sen säger jag till William att det är kris därhemma, att Felicia har blivit sjuk och inte kan ta hand om barnen.

Så jag måste hem nu, säger jag, med första bästa flyg.

Men du ska gå till Ralf. Lova mig att du gör det.

Jag ser på honom men han tittar bort. Jag säger att rummet är betalt men att resten får han ta hand om. Han kan säkert få låna av Ralf.

Sen tar jag ett djupt andetag, hänger på mig ryggsäcken och går.

Sommaren -75

Om jag rör ögonen en bit åt höger kan jag se huset där Astrid Lindgren bodde nästan hela sitt liv.

Om jag gör det kan jag tänka på annat fast det ser ut som om jag lyssnar på honom. Särskilt om jag ströslar in några mmm, mhm och nickningar här och där också.

Så jag gör det. Det är konstigt att tänka på att en gång i tiden bodde jag också i det där huset. Fast det var bara några veckor, när det hade tagit slut med Torkel. Han hade kastat ut mig från sitt kollektiv på Surbrunnsgatan och jag var desperat. I alla bemärkelser. Men när det gällde bostadsfrågan hade jag tur och fick tag på en liten etta i gårdshuset över sommaren. Dalagatan 46. Någon kände någon som hade en kompis som skulle ut och tågluffa. Det var 1975 och sommaren var den varmaste i mannaminne.

Det är hemskt, hör jag honom säga, han som sitter mitt emot. Hemskt och fruktansvärt. Men jag ser det så här, det är hemskt och fruktansvärt *vackert*. Om du förstår vad jag menar.

Nej, jag förstår inte vad han menar, men jag nickar och säger mmm, absolut, medan jag fortsätter titta bort mot Dalagatan.

Jag ska tänka på det, när jag läser manuset, lägger jag till.

Men jag hade redan läst manuset och visste att jag inte skulle medverka i hans jävla film.

Så jag vet egentligen inte varför jag sitter här.

Han kunde skriva, det var inte det. Han skrev bra. Och han var snygg. Attraktiv och sexig, trots att han hade påsar under ögonen och tofsar som stack ut ur öronen. Hade det varit på sjuttitalet hade jag sktit i manuset och tackat ja bara för att få ligga med honom.

Fast då hade det förstås sett annorlunda ut, manuset. Det var inte så vanligt med skändade kvinnokroppar på den tiden. I alla fall inte i manusen. Jo, Hitchcock gjorde visst nån film med en seriemördare, som ströp sina offer med slipsar och det var äckliga närbilder på kvinnorna med tungan hängande ut. Men dom slapp i alla fall bli flådda. Och så Psycho förstås, men där mördas hon ju bakom ett duschförhänge. Nästan elegant, tänker jag, samtidigt som jag ser en mycket gammal kvinna som försöker trassla sig ut genom porten med sin rollator. Det flashar till i min skalle och för ett ögonblick tror jag att det är Astrid Lindgren. Fast jag vet att hon är död sen länge

Hallå där, säger han som sitter mitt emot, du verkar så frånvarande.

Å förlåt, säger jag, jag satt och tänkte på min rollkaraktär. Om jag tackar ja, alltså.

Han skrattar.

Det behöver du verkligen inte göra, säger han, du ska ju bara bli mördad.

Jag måste ha stelnat till eller gett nåt ljud ifrån mig eller protesterat på nåt annat sätt, för han är snabb med att tillägga:

Alltså, det där var ett skämt. Hade det bara handlat om att bli mördad, hade vi naturligtvis tagit en statist.

Naturligtvis, säger jag.

Men, fortsätter han, här handlar det om ett oerhört brutalt och utdraget mord. Det är viktigt att vi ser den oförställda skrällen i offrets ögon. Det är den som gör fasan så vacker.

Den där rösten ... tänker jag och vänder blicken ut genom fönstret igen, den glömmer man inte i första taget. Ändå har jag tydligen gjort det.

Och jag vet ingen i hela världen som kan uttrycka fasa så bra som du, säger han.

Hur vet du det? frågar jag.

Jag har sett dig, säger han. Så jag vet vad du kan.

Nånting händer i min mage.

Säger du det, säger jag.

Den gamla kvinnan med rollatorn har vunnit kampen mot porten och nu stapplar hon iväg i riktning mot Sabbatsberg.

Ursäkta, säger jag och reser mig, jag måste gå på toaletten.

Jag sneddar över Odengatan, snubblar in i Vasaparken och sjunker ner på första bästa bänk. Känner en iskyla breda ut sig i mellangärdet och fattar med en gång vad som väntar. Jag spanar efter en papperskorg med plats kvar att spy i. Den bredvid bänken är överfull och äcklig och har redan svämmat över. En duva sitter vid mina fötter och pickar i sig ett skrovsmål. Ciabatta med salami. Mellangärdet drar ihop sig och vid nästa sammandragning är det förmodligen dags. Eller i bästa fall nästnästa.

Då kommer jag ihåg vad mamma gjorde, när vi var på väg till pappas begravning.

Hon sitter tyst och sammanbiten i baksätet med ett hårt grepp om handväskan och jag sitter bredvid. När taxin kör över Skanstullsbron pekar jag snett fram åt höger och säger "titta mamma, där ligger en liten väderkvarn mitt i stan!" Hon svarar bara med ett gurglande läte. Hon är likblek. Jag gör en ansats att stryka henne över kinden, men hon föser bryskt undan min hand – hennes är iskall – och öppnar sin handväska. Resolut tömmer hon ut innehållet i knät och kräks rakt ner i väskan. Sedan vevar hon ner fönstret och slänger ut den på körbanan.

Ja, säger hon, det är ett kafé inne i den där kvarnen.

När jag håller innehållet ur min väska ner i knät trillar det ut en vattenflaska. Jag tar en rejäl klunk och sen tre djupa andetag och lyckas mirakulöst nog häva det värsta illamåendet. En liten kvittrande skara drar förbi på grusgången. Alla barnen har på sig illgröna västar som det står "Karlssons pysslingar" på och ett telefonnummer. Det gnisslar om galonbyxorna.

Jag tittar bort mot Sabbatsbergsområdet. På den tiden var Sabbatsberg ett riktigt sjukhus, så det var där jag till slut hamnade. Den där söndagsmorgonen när jag vaknade mitt i ett blodbad och blev livrädd. Det var mitt i den stekheta sommaren, folk sov ute på sina balkonger om nätterna utom jag som inte hade nån balkong. Och av mina få vänner hade varenda en flytt stan. Inte en käft fanns det som kunde hjälpa mig.

Klockan var halv sju på morgonen, jag bodde fyra trappor upp utan hiss och ur mitt underliv forsade blodet. Det enda som var bra mitt i alltihopa var att det låg ett sjukhus snett över gatan. Men hur skulle jag ta mig dit?

Nu ser jag honom, han som nyss satt mitt emot mig på Ritorno. Han står längre ner på grusgången, vid det lilla fiket, som var offentlig toalett förut. Han fäktar med armarna, så antagligen pratar han i mobilen med handsfree eller också är han galen. Om han sätter sig ned på fiket med blicken riktad mot Dalagatan, finns det risk för att han ser mig, men det skiter jag i. Fast vi har ju nyss fikat på Ritorno, så det är nog inte troligt. Såvida han inte har stämt träff på nästa fik med nästa skådespelerska, som är världs bäst på att uttrycka fasa.

Jag håller på att förblöda, och om jag inte vill dö måste jag ta mig till sjukhuset, och det nu. För dö vill jag inte, även om livet inte är värt att leva. Dom förtjänar inte min död, inget av dom där äcklen som jag har haft efter Torkel. Och inte Torkel heller, definitivt inte Torkel. Telefonen i lägenheten är stendöd, det vet jag redan. Hon den där som skulle ut och tågluffa har säkert inte betalat räkningen. Jag rullar ihop lakanet till en jättebinda, som jag klämmer fast mellan låren och lyckas släpa mig till fönstret, som stått vidöppet hela den ljusa sommarnatten. Luften står stilla, både ute och inne, allt är tyst och dött. Stendött i stenöknen. Det är söndagen efter midsommar, det finns inte en käft kvar i stan, och dom stackarna som inte har semester än, lär inte komma tillbaka förrän sent ikväll. Och då är jag redan död.

Men medan jag tänker det, får jag syn på nån långt därnere som med spänstiga steg är på väg till soptunnan. Att hon orkar, tänker jag, som knappt ens orkar höja rösten. Men det måste jag, jag måste orka det, för nu ser jag att blodet redan har runnit igenom lakanet.

– Hallå! ropar jag. Du där nere, hjälp! Hjälp mig, snälla!

Det sista jag hörde innan jag tuppade av, var att det ringde i en telefon nånstans långt borta och att vitrocken som stod och grävde i mitt underliv sa ”om hon heter Annette, säg att jag ringer om en halvtimme”.

Han som nyss satt mitt emot mig på Ritorno är inte längre kvar i parken vad jag kan se. Tänk om det var han. Den där rösten, jag visste direkt att jag hade hört den förut. Tätt intill mitt öra. Om det var han, så var det tur att det gick som det gick. För en abort hade jag aldrig klarat, trots att det var fritt fram sen årsskiftet. Bara ringa och beställa.

Att det hade funnits ett foster inne i mig, fick jag veta först när jag blev utskriven nästa dag. Men det var borta nu. Och med två påsar blod hade jag tydligen fått livet tillbaka. Fast jag var osäker på om det var det jag verkligen ville.

– Jag tror du borde prata med någon, säger doktorn, som sitter böjd över skrivbordet och drar ett långt vitt streck med Tippex över en A4-sida.

– Det tror jag också, säger jag.

Och leg. läkare Sten-Gunnar Adler böjer sig fram över skrivbordet, tar ett visitkort ur en liten plastlåda och lägger det framför mig. På kortet står det Leg. psykolog Katinka von Horn.

Jag låter det ligga kvar, reser mig och går mot dörren.

– Tack då, säger jag.

– Glöm inte att ringa preventivmedelsrådgivningen, säger doktor Adler.

På min ökenvandring tillbaka till lägenheten tänkte jag att hon måste i alla fall få en blomma som tack för hjälpen. Så jag gick in i blomsterhandeln på hörnet och pekade på en bukett med prästkragar och blåklint. Men när jag ringde på dörren, där det stod Lindgren, var det ingen som öppnade. Så jag hängde den på dörrhandtaget, buketten.

Till Moskva!

De älskade Anton Tjechovs pjäser. "Måsen" och "Körsbärsträdgården" hade de sett när Riksteatern kommit på turné till Folkets Hus i deras lilla stad. Även "Onkel Vanja" hade de sett där, i en live-sändning från Lyceum Theatre i New York. Men varför Tjechov hade kallat "Körsbärsträdgården" för en komedi var svårt att förstå – med den nya tiden som så brutalt bryter in, med alla smärtsamma avsked och framför allt den förfärande slutscenen, där den gamle trotjänaren helt sonika glöms bort när herrskapet reser iväg och huset spikas igen för gott. De förstod nog symboliken i det hela, det var inte så svårt, men ... komedi?

Olle tänker ibland på hur Anita och han till och med nästan hamnade i gräl om detta på vägen hem efter föreställningen, något som kan fylla honom med en viss saknad.

Men framför allt älskade de "Tre systrar", som de såg på Dramaten under en weekendresa till Stockholm för några år sedan. Det var en paketresa med Bosses Buss, och i priset ingick, förutom resan med övernattnig på hotell Reisen, en lunch på Hasselbacken samt valfri teaterföreställning, "Irma la douce" på Oscars eller "Tre systrar" på Dramaten. Valet var lätt och de hade inte blivit besvikna. Systrarnas berömda utrop "Till Moskva!", som löper som en röd tråd genom pjäsen, hade de från den kvällen – var och en för sig – gjort till sitt

eget mantra, att ta till när tillvaron kändes som en återvändsgränd. Eine Sackgasse, tänkte Olle som fram till helt nyligen undervisat i tyska på universitetsfilialen. En gränd i en säck, vilken bra bild, tänkte han. Men kuslig.

Överste Versjinin, som utgör pjäsens katalysator för systrarnas längtan efter ett annat liv, bort från den inskränkta landsortshålan till storstaden Moskva, hade spelats av Jonas Karlsson. Det var en lysande prestation, full av liv, lust och humor, trots att rollkaraktären hos Tjechov är tämligen humorbefriad, men desto mer uppfylld av sitt uppblåsta ego. Något som en begåvad skådespelare som Jonas Karlsson naturligtvis förmår att ta vara på, vilket gör att just det humorlösa ter sig så rörande komiskt. Det var enastående helt enkelt.

Och nu, tre år senare, en gråblek lördagseftermiddag i mars, skulle Jonas Karlsson komma till Folkets Hus lilla caféscen i deras hemstad, denna gång för att läsa noveller av Tjechov. Evenemanget hade blivit utsålt i stort sett i samma ögonblick som biljetterna släpptes, vilket var väntat, men sonen Anton, som var döpt efter författaren och kunde allt om datorer, hade fått rycka in ifall nätet skulle krascha under trycket. Men allt gick bra, biljetterna var säkrade, betalda och utskrivna.

När den efterlängtade lördagen kom var de ute i mycket god tid, i synnerhet som det hade varnats för kraftigt snöfall under hela eftermiddagen. Men detta förhöjde bara Tjechovstämningen. Det kändes varmt och välkomnande att få stampa av sig snön i entrén till Folkets Hus, och i Olof Palmesalen, där det hela skulle gå av stapeln, hade man ordnat det stilenligt och inbjudande. I biljettpriset ingick ryskt te med blinier, som man försåg sig med från

ett vackert dukat buffébord, täckt med en vit spetsduk. På bordet tronade en stor glänsande samovar, i vilken lågorna från stearinljusen på de små caféborden speglade sig. På den lilla scenen stod en korgstol till Jonas och bredvid den ett bord med några slitna böcker och en fotogenlampa. Snett bakom stolen böjde en stiliserad björk ner sina grenar som tjänade som hängare för kläder och rekvisita, som till exempel ett parasoll, en sliten postväska och en liten ullig leksakshund. Publiken satt vid runda små bord med plats för tre till fyra personer. På varje bord brann ett levande ljus, som man ombads blåsa ut, när föreställningen skulle ta sin början.

Men nu ska vi inte gå handlingen i förväg.

Än är det en kvart kvar innan Jonas Karlsson ska inta scenen. Stämningen i den intima lokalen är upprymd, det pratas livligt vid borden, nya bekantskaper görs och det klirras hemtrevligt med skedar mot koppar och fat.

Vid ett av borden närmast scenen sitter Olle och Anita Rönnlund och har just stiftat bekantskap med sin bordsgranne, en kvinna i deras egen ålder. Kvinnan är öppen, pratsam och gladlynt. Hon är bara tillfälligt på besök i sin gamla hemstad, berättar hon, hon är här för att besöka sin mamma, som numera bor på ett äldreboende. ”Solgården, om ni känner till”, säger hon, men Olle och Anita skakar på huvudet. De vill helst inte tänka på äldreboenden.

Kvinnan verkar på något vis hemmastadd inom teatern, så till exempel talar hon om Jonas Karlsson bara som Jonas, och precis innan föreställningen ska börja, just när publiken ombeds kontrollera att de stängt av sina mobiltelefoner, säger hon att hon en gång har spelat Tjechov just här i Folkets Hus, faktiskt, Körsbärsträdgården var det och hon